

До реєстр. № 6151 від 01.03.2017
Н.д. України Яценко А.В.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань охорони здоров'я

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-95-16, тел./факс: 255-95-33

№ 04-25/17-645(132410)

"21" червня 2018 р.

Комітет Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності

Комітет з питань охорони здоров'я у межах компетенції розглянув проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини вчинені проти статевої свободи та недоторканості малолітнього (малолітньої) (реєстр. № 6151), поданий народним депутатом України Яценком А.В.

Як зазначається у пояснювальній записці, законопроект розроблено з метою реалізації положень статті 34 Конвенції про права дитини, статті 1, частини 3 статті 5 Конвенції Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства та вдосконалення правового забезпечення протидії злочинам, що вчиняються проти статевої свободи та недоторканності дітей та підлітків.

Зокрема, законопроектом передбачається доповнення Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України, Кримінально-виконавчого кодексу України, Закону України «Про психіатричну допомогу» положеннями, якими пропонується:

запровадження нового виду примусового заходу медичного характеру - примусового лікування у вигляді хімічної кастрації;

визначення хімічної кастрації як медичної процедури фармакологічного придушення вироблення гормону тестостерону для зниження рівня статевого потягу;

доповнення переліку осіб, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру, особами, які вчинили у віці старше вісімнадцяти років злочин проти статевої свободи та недоторканості малолітнього (малолітньої) і страждають розладом сексуальної переваги (педофілією), що не виключає осудності;

застосування заходів у вигляді хімічної кастрації лише за рішенням суду і за наявності відповідного висновку судово-психіатричної експертизи, незалежно від призначеного покарання.

Комітет в цілому підтримує законодавчі ініціативи, спрямовані на захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства, однак вважає за доцільне зазначити таке.

Відповідно до Міжнародного класифікатора хвороб Десятого перегляду педофілію (*F65.4*) віднесено до розладів психіки та поведінки, яка проявляється у сексуальному потягу до дітей, зазвичай препубертатного або раннього пубертатного віку.

За даними наукової літератури, не існує переконливих доказів, які б свідчили про можливість вилікувати педофілію. Вчені сходяться у точці зору, що терапевтичні заходи при цій хворобі повинні бути спрямовані на те, щоб допомогти хворому контролювати свою поведінку. Серед методів лікування педофілії, відомих на сьогодні, є психотерапія (когнітивна поведінкова терапія, поведінкові втручання), а також використання лікарських засобів з метою зниження статевого потягу (т.з. «хімічна кастрація») та застосування психотропних препаратів. Препарати, що застосовуються для зниження статевого потягу (хімічної кастрації), повинні прийматися хворим постійно (від одного разу на добу до одного разу на місяць).

За даними Асоціації з лікування сексуальних злочинців (США), застосування хімічної кастрації повинно здійснюватися з належним контролем та консультуванням у межах комплексного плану лікування, оскільки застосування таких препаратів може мати побічні ефекти (збільшення маси тіла, гінекомастія, пошкодження печінки та остеопороз).

Існує закордонний досвід запровадження такого методу примусового лікування. Так, примусова хімічна кастрація у поєднанні з психотерапією для лікування винних у зґвалтуванні дітей з 2010 року запроваджена у Польщі (за зґвалтування дітей віком до 15 років), у 2012 році у Молдові, Естонії та у Російській Федерації, а з 1 січня 2018 року - у Республіці Казахстан.

Слід зазначити, що відповідно до статей 21, 28 Конституції України, усі люди є вільні й рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними. Кожен має право на повагу до його гідності. Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню.

Заборона на катування або нелюдське чи таке, що принижує гідність, поводження або покарання встановлює також Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (*ратифікована Законом України від 17.07.1997 р. № 475/97-ВР*), порушення якої може стати підставою для звернення до Європейського суду з прав людини.

На думку Комітету, при прийнятті рішення про запровадження примусового лікування у вигляді хімічної кастрації для осіб, які вчинили у віці старше вісімнадцяти років злочин проти статевої свободи та недоторканості малолітнього (малолітньої) і страждають розладом сексуальної переваги (педофілією), що не виключає осудності, потрібно враховувати, що його фінансове забезпечення буде здійснюватися за рахунок коштів державного бюджету України. При цьому витрати на ці цілі мають враховувати необхідність комплексного підходу до лікування хворих на педофілію, що не обмежується використанням лише лікарських засобів для зниження статевого потягу. Тому наведені автором

законодавчої ініціативи орієнтовні економічні розрахунки не відображують фактичних розмірів видатків державного бюджету на забезпечення такого лікування.

Враховуючи викладене, Комітет пропонує проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини вчинені проти статевої свободи та недоторканості малолітнього (малолітньої) (реєстр. № 6151), поданий народним депутатом України Яценком А.В., за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Голова Комітету

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, cursive letters, likely representing the name O.V. Bohomolets.

О.В. Богомолец